

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Március idusa.

Felhős ég alatt, szitáló esőben, hűvös levegőben, de ünnepies hangulatban ülték meg Magyarországon március 15-dikének emlékeztétét. A kedvezőtlen időben külsőleg csak a köz- és magánépületekről lengő zászlók hirdették az ünnepélyt, de a lelkek ünnepeltek tán forróbb érzelmekkel, mint bármikor. Ha nem is törhették át a nap melegítő sugarai a felhőket, a lelkek napja, — a szabadságszeretet hevített.

Tegnap délután megkezdtek már az ünneplést, mely este tágabb körben folytatódott, s a mai nap már a társadalom összeségének ünnepe volt.

Az iskolás gyermekektől kezdve a sir szélén álló aggig, ünnepelet mindenki, s talán ebben az ünneplésben elült a gyűlölet, melyet magyar magyar ellen szított már hónapok óta, mert őszintén merte vallani, hogy a márciusi eszmék diadalra juttatásának általa elképzelt eszközei amazoktól elűtnek.

A lelkek egybeolvadása volt ez az ünneplés, mért ne lehetne örök ez az ünnep a hazaszeregetben, melynek megnyilatkozása százféle, s amelynek az árt legjobban, aki a megnyilatkozás módját meg akarná szabni, s aki így urává akarna lenni a haza, a szabadságszeretnek.

De bölcselkedéssel nem emelhetjük ki a mai ünneplést. Aki nem érti meg az ünneplésből az igazságokat, vagy aki nem akarja megérteni, az lehet jó-akarója a szabadságszeretnek, de lehet, hogy zsarnokot akar kovácsolni ebből az érzelemből. Ezer, pedig maga ez az érzelem boszulja meg magát.

Az ünneplésekről szóló tudósításunkat közöljük a következőkben:

A gazdakörben.

Régi tradíciójukhoz méltóan kegyelettel ünnepelte meg a szabadkai Gazdakör is a magyar szabadság ujjászületésének szent emlékét. A Bárány-szállodának kisebbik étterme

zsufova volt társadalmunknak és közéletünknek előkelő polgáraival. A díszbeszédet *Simrák Béla* hittanár tartotta, gyönyörű beszéde valóban illatos áldozat volt a magyar hazaszent oltárán. Forró hazaszeregettel és papi ihlettel hirdette a magyar haza iránt minden hazafi szívében táplálendő érzéseket. Hatalmas erővel vázolta a magyar március idusának történelmet alkotó eseményeit. E remek beszéd bizonyára nem tévesztette el hatását, sokáig ott él azoknak a szívében, mint lelkesítő eszmény, kik azt hallották. A hazafias lelkesedés több nemes hangu felköszöntőt váltott ki a jelenlevők szívéből. Dr. *Janiga János* a költők emlékére köszöntött, a kik véruket hullatták a magyar szabadságért, dr. *Mamušsics Bódog* ügyvéd a napjainkban szükséges nemzeti összetartásra buzdított, *Lukácsy István* pedig felköszöntötte a magyar és bunyevác testvériséget, amely amely megindító módon nyilatkozott meg a magyar szabadságért vívott szent harcokban, ép oly szükséges a magyar haza jövő boldogságának fölvirágoztatásához is. A lelkes hangulat késő éjjeli órákig együtt tartotta március idusát ünneplőket.

A kereskedő ifjak társulatában.

A társulat helyiségei megteltek az ünneplőkkel. A lelkes hangulatot fokozta *Blau Géza* drnak következő beszéde: Ötvenhét évvel ezelőtt ebben az időtáiban édes hazánk egére még komor sötétség borult, de virradóra mintegy varázsszóra kiderült az ég-boltozat, kigyultak a csillagok milliárdjai és az egész láthatárt fényözönnel árasztották el, melegítő szikrái pazar fényvel — szóródtak le Magyarhon földére és lángbaborították az egész nemzetet, az álombamerültek mintegy villanyos ütésre felriadtak lethargiájukból és a maroknyi nép szívében csodás bátorság és rajongó lelkesedés rügyei fakadtak.

Kibontotta leigázott nemzetünk a szabadság büszke lobogóját és hordozta diadalról diadalra véres harcok között, fáradtságot és csüggedést nem ismerve oly hősiiesen, annyi önfeláldozással, amennyit a világtörténet lapjai sehol fel nem mutathatnak.

És a többi nemzetek rokonszenvvel kísérték szabadságharcunk minden mozzanatát, elragadtatással dicsőítették az emberfölötti vitézség és kitartás vívmányait, kalapot emeltek bölcs kormányzatunk és hősi fegyverfényei előtt, de a magyar nemzet küzdelmeit összefont karokkal szemtelték, élet-halál harcában magára hagyták, és bár ennek sorsát még belső ellenségek is roncolták, tépdesték, csak idegen nép vad hordái

ludták a maroknyi nép küzdelmét elfojtani.

Ez a maroknyi nép lelkesítve a szabadság éltető vágyától egyik diadalt aratta a másik után, belevitte küzdelmébe kormányzóinak bölcsességét, tábornokainak csodás vitézségét, közatonáink halálmegvető lelkesedését, népének égő szabadságszomját, asszonyainak és leányainak önfeláldozó munkáját, minden kincsét, minden erejét.

És március idusának pusztá föl- említése is minden magyar ember arcába a büszkeség és lelkesedés pirját szökkenti, mert hiszen ezen a napon pirkadt ki a szabadság hajnala, ezen a napon nyitak meg az ártatlanul szenvedők börtönei, a nehéz, penészes levegőt mindenütt tiszta harmatos légáram váltotta fel.

Dicső és örökméltű nap ez nemzetünk történetében, ünneplik ezt mindenütt, ahol csak egy magyar szív dobog, mint a magyar szabadság hajnalhasadását, mint a magyar becsület oltárképét, mint a magyar vitézség koronáját.

Jusson eszünkbe nekünk is az a sok nagynevű és névtelen hős, kik a mi szabadságunkért ontották véruket, akik mártyrhalállal lehelték ki nemes lelküket, mely csak a szabadságért tudott élni és azért is kellett meghalni; ne feledjük soha, hogy március 15-ike az a nap, melyen a magyar szabadság apostolai a küzdőtéren megjelenve nemzetünket legszentebb jogaiért, a szabadság, egyenlőség és testvériség Szentháromságért kardot rántani megtanították; ne felejtjük soha, hogy ez a Szentháromság erősebb és hatalmasabb, mint a világ bármely hármasszövetsége, mert hiszen most a békeszög kies és csendes hajlékaiban, a megnyugvás olajfáinak árnyában is március 15-ikének áldásait élvezzük, ennek a napnak melegénél sütkérezünk, azok a jogok és szabadságok, melyekkel e pillanatban körül vagyunk sáncolva, 1848 március 15-ikének méhében foganakt meg, március idusa lehullasztá a rablincseket a nemzet lábáról, föltárta a szabadságnak soká zárva tartott kapuját, és ezen át friss, éltető levegő áradt szét az egész hazában, és ennek a balzsamos, tiszta levegőnek fuvallatából fakadtak ki mostani szabadságunknak, boldogulásunknak összes virágai.

Hiábavaló, t. hölgyeim és uraim, minden ellenáramlat, minden ellenszegülő törekvés; helytelen jelzik vérvörös betűkkel április 11-dikét, a nemzet szívébe más ünnepnapot, mint március 15-ét becsempészni nem lehet; csak ez az egyetlen nap az, melynek emléke minden magyar

ember szívét megdobogtatja, ezt a napot, ünnepelni fogjuk örökkön örökké, mert ezt a napot melyen a szabadság szent oltárát először gyuladt ki, a nemzet szívéből semmi féle hatalom ki nem tépheti.

E pillanatban is az országnak minden pontján, palotákban és kunyhókban s külföldön is népünk lelkese-déstől csillogó szemekkel és a jelenlegi politikai viszonyok között kettőzött elragadtatással üli meg a nagy nap emlékeztétét. Lehet, hogy szebben, külső fényben pompázóbban, mint itt e szerény körben, de nagyobb lelkesedéssel és hazafiasabb érzéssel másutt se hangzik el az a kívánság, amely az én ajkaimra túlul, de e percben százezrek ajkán visszhangzik, hogy a kit e szent napon minden más hazafias alkalomtól eltérőleg az első felköszöntő illet meg: örökké éljen a magyar szabadság!

A mai ünneplés.

Háromszinű zászlók hirdették a középületekről március idusának ünnepeit, amelynek első hazafias szertartása a szent-Teréz templomban folyt le. A templom hajói megteltek az ünneplő hazafiakkal. Testületileg jelent meg a városi tisztviselői kar, a törvényszék bírói és hivatalnoki kara, az államhivatalnokok. A háladó istentiszteleten *Mamusich Félix* kanonok-plébános celebrált.

Az istentisztelet után az ünneplő közönség a Hungária-épület nagytermébe vonult, ahol már sokan voltak olyanok, akik a templomba nem fértek.

Itt az ünnepély programszerűleg folyt le. Minden egyes szónok, minden egyes szavaló fokozta a lelkesedést a szívekben s harsogó éljen kísérte a befejező szavakat.

Az ipartestületi dalárda nyitotta meg az ünneplés sorrendjét, majd *Varga Károly* országgyűlési képviselő mondta el megnyitó beszédét. Utánna *Zsulyevics Antal* mondott ünnepi beszédet, majd *Ács Jenő* dr. szavalta lelkesedéssel *Ábrányi Emília* költeményét, Március 15-dikét. A sorrendet az ipartestületi dalárda éneke zárta be.

Az izraelita templomban.

Ugyanezen időben Istentisztelet volt az izraelita templomban is, ahol *Singer Bernát* dr. főrabbi emelte ki a nagy nap jelentőségét.

A tanintézetekben.

A szabadkai főgimnázium önképzőköre díszülést tartott. A lelkesítően tanulságos megnyitó beszédet *Kosztolányi Árpád* főgimnáziumi igazgató mondta el. Ezután az ünneplés a következő programmal folyt le:

Nemzeti dal. Szavalta *Mándoki M.* 7. o. t. Emlékezés 1848. márc. 15-re.

50 fillér Egy lakás hirdetés 50 fillér
a Bácsmegyei Naplóban.

Alkalmi beszéd, tartotta Szokola L. S. o. t. Erős hit. Irta Ábrányi E., szavalta Mamuzsich M. 7. o. t. 1848. márc. 15-e. Felolvasás, tartja Streliczky D. 7. o. t. Mit teremtett 1848? Előadja Stolte L. 7. o. t.

A Széchenyi-téri elemi iskolában.

Kedves bájos dologról értesít tudósítónk. A zsenge kor virágjait az elemi népiskolák fiatal sziveit is megérintette a márciusi tavaszi szellő. Gyönyörű szép programot állított össze a Széchenyi téri népiskolai tantestület, amelyet nem lehetett megindulus nélkül végighallgatni. *Palotai* Bódog igazgató-tanító lelkes, szép beszédje után következtek a magyar hazafias költészet legszebb gyöngyeinek előadása. Azután meglepő finomsággal csendültek fel *Rutkay* István tanító vezetése alatt a honfiai dalok. *Szücs* József tanító egy kedves szindarabot is adatott elő növendékei által, amely darabnak alap gondolata a magyar nemzeti trikolor felmagasztalása volt. Hálás tapssal jutalmazta meg a hallgatóság a tanítói kar fáradhatlan buzgóságát és az apró szereplőknek kedves előadását. Sok ily önnepséget szeretnénk látni, különösen a szt. Györgyi és szt. Rókusi elemi iskolákban. A hogy itt lehet megtartani, ép úgy lehet ott kinn is e szép önnepséget produkálni, csak lelkesülő szív kell hozzá.

A politikai helyzet.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, március 15.

Addig, a míg a király ujabban nem hívja meg politikusaink valamelyikét, fordulat a politikában nem várható. De maga a meghívás sem jelenti, hogy a fordulat közvetlen küszöbön van és helyesen ítélik meg a helyzetet azok a politikusok, akik a felségtől jövet azt hajtogatják, hogy a válság hosszú tartamu lesz.

A válság hosszú elhúzódását jobbról is, balról is aggályosnak vélik, de tisztán belügyi szempontból, azon az alapon, hogy ex-lexben vagyunk és az adók nem abban a mértékben folynak be, mint az ez előtt való ex-lex idejében és így fokozódott mértékben kell majd a készpénz-készletekhez nyulni, ha azt nem akarjuk hogy az államgépezet funkcióját felmondja.

Hogy persze ez a válság mikor éri el tetőfokát, ahhoz hozzávetőlegesen sem lehet hozzászólni; vannak, akik azt állítják, hogy mindaddig, amíg az ujoncbehívás dolga az elintéztést nem sürgeti, ami majd szeptember végén következik be. Ha pedig a szövetség baloldal most április 4-én, amikor a képviselőház ülést tart, a válság körül nagyobb vitát szánkókozik indítani, abban a pillanatban királyi leirattal elnapolják a Házat és mindaddig nem is nyílik meg, amíg a kedélyek le nem csillapultak.

Akármerre tekintünk, a helyzet vigasztalan és jobb mód ez idő szerint ezzel az alakulattal szemben, mint a küzdelem, nincsen.

Meszlényi püspök meghalt.

— Saját tudósítónktól. —

Szatmár, márc. 15.

Meszlényi Gyula püspök tegnap este féltíz órakor meghalt. Közvetlenül azután, hogy a pápa áldása Rómából táviratban megérkezett. A nagyerejű főpap halála könnyű volt. Esméletét mar tegnap elvesztette, miután *Hippich* István jezsuita-főnök ellátta őt a halotti szentségekkel. Utolsó perceiben rokonsága továbbá Erdélyi Miksa, Göbel és Vajai orvosok állottak a haldokló ágyánál.

Ma reggel már az ország minden részéről mintegy 300 részvétlétérkezett. Az udvari papság külön táviratban tudatta a püspök halálhírét a Vatikánnal és a kabinetirodával. A püspöknek az volt az utolsó kívánsága, hogy ne helyezzenek koporsójára koszorút, de ha mégis küldenének koszorút, az csak élő virágból legyen, ne pedig művirág. Holttestét nem a székesegyházban, hanem a temetői kápolna kriptájában temetik el. A szatmári káptalan ma értekezletet tartott, melyen elhatározták, hogy a gyászszertartás végzésére *Bubics* püspököt és *Vaszary* Kolos primást kéri fel.

Ma délelőtt bontották föl az elhunyt főpásztor végrendeletét, mely szerint általános örököséül az egyházmegyét jelöli meg, továbbá több mint *egy millió koronát* hagyott a szatmári jótékony intézeteknek.

A főpap holttestét felboncolják. *Pertik* Ottó dr. egyetemi tanár e célból Szatmárra utazott. A holttestet a székesegyházban fogják felravatalozni, ahová a közönséget szombaton bocsájtják be.

Meszlényi Gyula, szatmári püspök született Velencén, 1832. január 22 én jómódu közbirtokos szülőktől. Elemi és középiskoláit Pécsen és Székesfehérváron, teológiai tanulmányait pedig a bécsi Pázmány intézetben végezte. Pappá szenteltetett 1854 július 27-én, mint a nagyszombati konviktus tanulmányi felügyelője és főgimnáziumi tanár, *Scitovszky* primás által. 1857-ben a primási udvarba került, honnan 1886 február 10-én a komáromi plébániát nyerte el. Innen gyorsan emelkedett. 1869. június 12. szent. Mórról nevezett apát, 1881. november 6. esztergomi kánonok és papneveldei rektor, 1887 október 17. szatmári püspök.

Mint püspök egyébiránt visszavonultan élt a napi politikába csak akkor avatkozott, mikor főpásztori kötelességei ezt mulhatatlanul megkívánták. *Meszlényi* az irodalomnak bőkezű mecénása volt, sőt maga is írt néhány kisebb munkát.

A háború.

Berlin, márc. 15.

Pétervárról érkezett hírek szerint az orosz mérvadó köröket a mukdeni óriási vereség alig érintette. Egy orosz diplomata szerint, aki legelőbb van exponálva, miután eleitől fogva a háború párthoz tartozott, Oroszország le van sújtva, de meglörve nincs. Egy új hadsereget teremteni oly módon, hogy a stratégiai követelményeknek megfelelően, nehézségekbe ütközik ugyan, de távolról sem lehetetlen. Csak néhány hónap kérdése az egész. Arra a kérdésre, hogy *Carszkoje* Szelóban már hoztak-e erre vonatkozó határozatot, pozitív választ nem adott. Eppen olyan kevéssé fejezheti most be Oroszország a mukdeni vereség után a háborút, mint ahogyan nem fejez-

hetette be Németország a háborút mindjárt közvetlenül a szedáni katasztrófa után. Minden valószínűség tehát amellet szól, hogy a háborút Oroszország folytatni fogja.

Tokió, márc. 15.

A mukdeni csata részleteiről a következő jelentések érkeztek a harc térről: A japánok a foglyul ejtett oroszokat *Sahopuban* és *Fengtaizuban* hagyták *Oku* hadseregénél. Éjfél felé egy ándár hóviharban keresztülvágta magát *Sahopuhoz* közel az ellenség hadállásához. A *Saho* halpartján kitartó, rettenetes csata fejlődött ki. Az oroszok kétségbeesett ellentállása után a japán tüzértésnek sikerült hajnalban elfoglalnia az orosz pozíciókat. Egész gyalogos osztályok semmisültek meg, kétszáz ember egyszerre esett el. Irózatos ökölharc fejlődött ki. A szuronyharc közben az ellenséges katonák valószínűleg ökölre mentek, mialatt négyszáz ember halt meg. Végül az oroszok megfutottak. Ezen a helyen összesen 1500 ember halt meg. Az oroszok kísérletet tettek arra, hogy a japánok által elfoglalt pozíciókat visszavegyék, de nagy veszteségekkel visszaverték őket.

London, márc. 15.

A „Daily Telegraph” jelenti Tokióból 13-áról: Az orosz foglyok között akik nyugatra adták meg magukat van a 16. hadtest legénysége is. Azok, akik a szomszédságból elmenekültek, nagy hadsereget alkottak és a midőn *Hókánál* megtámadták őket, fehér zászlót lobogtattak. Kínai házakban még sok orosz rejtőzik. Az hírlik, hogy *Bilderling* tábornok elesett.

London, márc. 15.

A „Daily Chronicle”-nek jelenti Washingtonból, hogy az amerikai nagykövet kijelentette, hogy *Vilmos* német császár hajlandó a háború dolgában a közvetítés munkájára. A császár azzal indokolja ezt a hajlandóságát, hogy a mukdeni csata után is nagyban fenyegeti a sárga veszedelem.

London, márc. 15.

Tienling megszállása ma valószínűleg bekövetkezik. Az orosz hadseregénél beosztott külön katonai attasék nem követték a visszavonuló sereget hanem átléptek a japán hadsereghez.

London, márc. 15.

A „Daily Telegraph” jelenti Tokióból: *Saulban*, *Korea* fővárosában összeesküvést fedeztek fel, a mely kényszeríteni akarta a császárt, hogy a Japánnal kötött konvencióból való kilépésre rákényszerítse és hogy egy idegen követségnél keressen menedéket. Több letartóztatás történt. Az összeesküvők terve közt van *Hasegava* tábornok meggyilkolása.

A Törley család gyásza.

Megrendítő csapás érte ma délután *Törley* Gyulát. Neje, született *Karner* Etel ma délután hirtelen elhunyt. A szerencsétlenség híre futótüzként terjedt el a városban s egy óra múlva a városban másról sem beszéltek, mint a megrendítő szerencsétlenségről. És ezt nem is csodálhatjuk. A megboldogult erőteljes szépsége mellett senki sem sejtette, hogy a halál ott leselkedik körülé csak azt a pillanatot várja, amelyben a leggyanútlanabban veheti el az életét, s a legnagyobb fájdalomt okozhatja.

De nem csodálhatjuk a részvétet sem, melyet a szerencsétlenség, a

váratlan halál híre keltett. A megboldogult urnő egyetlen alkalmat sem mulasztott el, ahol a csendes jótékonytárgyakat gyakorolhatta és ilyen alkalom nagyon sok kínálkozott.

A legutolsó, aki a súlyos szerencsétlenségről, a megrendítő csapásról értesült a városban, az maga a közszeretben és köztisztelőben álló férj, *Törley* Gyula volt. Mikor a halál bekövetkezett kint volt a szálláson, hogy a mezőgazdasági munkálatokat vezesse. A halál bekövetkezése után lovas stafétát küldtek ki hozzá a gyászhirrel, Elképzelhető a hír által keltett rettenetes fájdalom, melyre enyhét, bár keveset csak az a közrészvét adhat, melyet a városban a szerencsétlenség keltett. Így értesítették *Vojnich* Gyulát is aki szintén a szálláson volt elfoglalva.

A megboldogult urnő halálának okáról a következőket mondják. Néhány nap előtt vízerúdudorodás támadt a lábán, amely megnehezítette neki a járását, ma megpattant az ér s valószínűleg ennek következménye volt a szívszélhűdés, mely délután három órakor véget vetett életének. Betegség, vagy komolyabb rosszullet a szerencsétlenséget nem előzte meg. A rosszullet pillanatában az orvosért küldtek. A megjelent orvos kétszer alkalmazott éther injekciót, de ez már nem használt.

A gyermekeket, a rokonokat az esti órákban táviratilag értesítették a megrendítő veszteségről.

HIREK

TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Március 14. D. u. 5 órakor a Szabad Lyceum hazafias ünnepe a főgimnázium dísztermében.

Március 14. este. A szabadkai gazdakör ünnepi lakomája a Birány-szálloda kistermében.

Március 18 d. u. 3 órakor. A szabadkai általános takarékpénztár részvénytársaság kebelében megalakult kölcsönös segélyező szövetséget közgyűlése, az intézet helyiségében.

Március 19 d. e. 10 órakor, a Szent-Rókus című temetkezési egyesület közgyűlése a volt Hungária szálloda nagytermében.

Március 26. A szabadkai lóverseny-egyesület közgyűlése.

Április 12. A szabadkai általános Ipartestület közgyűlése d. e. 9 órakor a Hungária épület nagytermében.

— **Személyi hír, Szeibenburger** Károly hosszabb távollét után tegnap este érkezett haza Abbáziából ahol megromgált egészségének helyreállítása végett tartózkodott. Örömmel adjuk hírül, hogy a tengerpart balzsamos levegője ismét ifjává varázsolta tátinkat, aki most már újból hozzáláthat közhasznú társadalmi és irodalmi munkásságához.

— **Főlebezési határidő a közgyűlési határozatoknál.** A belügyminiszter a városi közérdekű ügyekben hozott törvényhatósági határozatok ellen való főlebezés határideje kérdésében egy konkrét eset kapcsán hozott elvi jelentőségű határozatával kimondotta, hogy az 1901. XX. törvénycikk ama rendelkezése, mely a főlebbvitel előterjesztésének határidejét egységesen 15 napban állapítja meg, a vármegye törvényhatósági közgyűlésének városi ügyekben hozott határozataira is vonatkozik.

— **A szabadkai Fehérkereszt egyesület** által 190. évi március hó 6-án rendezett jótékonycélú japán estélyről a következőkben számolunk el: Az összes bevétel volt 1148 korona. A kiadások kitétek 326 kor. 30 fillért. A tiszta maradvány kitesz tehát 821 kor. 70 fillért. Jegyeiket

beváltották és felülfizettek: N. N. 42 kor., Birkásné Szuchich Adrienne 30, Milassin Illésné 30 k., Piukovich József 20, Conen Vilmosné 20, Hartmann Rafaelné 20, Borovicsényi Gyuláné 20, Mamuzsits Lázárné 20, Miloszavlyevics Milánné 20, Nachodszky Emanuel 20, Geiger A. Mór 20, Vojnich Lukácsné 20, Szirmay Sándor gróf 20 k., Szalachy Sándor 16 k., Vojnich Vermes Erzsi 12, Dr. Veszely Ödönné 12, Taussig Vilmosné 12 k., Vermes Ella 10, Sztojkovits Dusánné 10, Pilaszánovits József 10, Dr. Fölser Istvánné 10, Manojlovits Vladiszlávné 10, Paukovich Andorné 10 k., Mamuzsits Félix 6, Törley József 6, Vermes Miczi 6, Kuzmanovits Sándorné 6, Schmausz Endre 6, Törley Gyuláné 6, Rádich Jánosné 6 k., Farnek Lászlóné 5, Manojlovits János 5, Weitzenfeld Salamon tanudija 5, Kunetz Ignác 5, Kovachich Károlyné 5 k., Geiger Adolfné 4, Havas Dezsőné 4, Iványi Istvánné 4, Lányi Mórné 4, Saághy Károlyné 4, Lenárd Istvánné 4 k., Dimitrievits Bogdáné 3, Winkler Dénes 3 k., Vermes Károly 2, B. J. 2 k., Fülöp Vilmos 1 korona. Fogadják a nemes lelkű adakozók ez uton az elnökség hálás köszönetét. Végül fölemlítjük, hogy theából befolyt 11 kor. Bajsai Vojnich Oszkár pedig 100 kor. adománnyal az alapító tagok közzé vétetett fel.

— **A bíróság köréből** A szegedi kir. ítélőtábla elnöke dr. Csikós Imre ügyvédjelölt, hajai lakost a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

— **Házfelavatás.** Kedves házi ünnepély folyt le tegnapelőtt este városunkban. Dr. Váli Dezső törvényszéki orvos teljesen ujja alakított házát avatták fel a családtagok és a jóbarátok nagy számának részvételével. A szenvedők nagy száma pedig, akikért e közszeretben álló orvos, jótékonyan és fáradtságot nem ismervé teljesíti hivatását, áldást kérő imával ünnepeltek együtt az ünneplőkkel. Az egyházi szertartást Mamuzsich Félix kanonok-plébános végezte magasztos szavakkal kérve Isten áldását a derék család új otthonára, mely után fényes lakoma következett. A vendégszerető házigazda és hozzá méltó hitvestársa oly páratlan szívélyességgel teljesítették tisztüket, hogy a késő reggeli órákig tudták együtt tartani a legvidámabb kedélyhangulatban összes vendégeiket, akiknek körében ott voltak: dr. Biró Károly polgármester, Raskó István táblabíró, dr. Purgly Sándor, dr. Dekker Gyula, Polgár István és még igen sokan társadalmunk előkelőségei közül.

— **Változások a jegyzők körében.** Bácsborsádön az eddigi helyettes jegyző Markovits Béla volt katymári aljegyző egyhangulag megválasztott községjegyzővé. — Regőcéré helyettes jegyzőül Hiel József bácskereszturi aljegyző küldetett ki. — Szilbácson aljegyzővé Haug János eddigi helyettes aljegyző egyhangulag megválasztott.

— **Dijnyertes szabadkai lovak.** A tavaszi I. luxuslövésár bíráló bizottsága Andrássy Sándor gróf elnöksége alatt tegnap bírálta meg a felhajtott lovakat s a hintós kettős fogatoknál az első díjat Hauser Adolf, a második díjat pedig Mikovics Sándor fogatának ítélte oda. A díjnyertes fogatok tulajdonosai mindketten szabadkai lókereskedők.

— **A föllebbezés joga a kihágási ügyekben.** Szabolcsvármegye

alispánja egy iparkihágási ítélet megváltoztatásával felmentő határozatot hozott. A határozat ellen az érdekelte város polgármestere föllebbezett. A kereskedelemügyi miniszter ezt a föllebbezést visszautasította és pedig azzal a megokolással, hogy kihágási ügyekben csakis az érdekelteknek van föllebbezési joguk, a föllebbező polgármester pedig ilyennek nem tekinthető, minélfogva a föllebbezési jog nem illetheti meg őt.

— **Névmagyarosítások.** Müller Henrik bajai csendőr „Molnár“ ra, Klein Gyula bácsi lakos „Kolozsvari“ ra és Grósz János posta- és táviró hivatali szolga újverbászi lakos „Nagy“-ra változtatták családi neveiket.

— **Gondnokság.** A szabadkai kir. törvényszék Patócs József és Patócs Péter csantavéri lakosok gondnokság alá helyezését elrendelte.

— **Csődök.** A szabadkai kir. törvényszék Prikidánovits József bácsalmási szatócs ellen a csődöt elrendelte. Csődbiztosul dr. Kindris Gábor törvényszéki bíró, tömeggondnokul dr. Kovachich József bácsalmási, helyettesül dr. Schwitzer Dániel szabadkai ügyvédek nevezettek ki. — Az újvidéki kir. törvényszék Sipka György padkoci házaló kereskedő ellen csődöt rendelt el. Tömeggondnokul Gosztovics Pál újvidéki ügyvéd nevezetett ki.

Apagyilkosok.

Két elvetemedett ember szörnyű gyilkosságáról értesültünk.

Az egyik Nagydorogon történt, a hol id. Gersei János összeszólalkozott az ipával. A vitatkozás aztán verekedéssé fajult.

Gersei hasonnevű 21 éves fia ezt látván, közbelépésével megakartá akadályozni a verekedést. Apjától azonban nem tudta elvenni a kést, sőt kezefején még őt is megsértette. Erre aztán a fiu egy villanyéllal úgy vágta néhányszor fejbe apját, id. Gerseit, hogy az halva rogyott össze. A gyilkos fiut letartóztatták.

A másik eset pedig a következő: ifj. Varga Ferenc 16 éves bölcskei suhanc, már a mult évben ott hagyta a szülői házat, mert nem fért össze a mostohaanyjával. Folyó hó 12-én egy pajtásával elment szüleihez, hogy adják ki neki ruháit. A szülők ráakarták birni a rakoncátlan fiut, hogy térjen vissza hozzájuk s ezért nem teljesítették kérésüket.

A fiu ekkor kifelé indult, miközben mostohaanyja összeveszett barátjával oly annyira, hogy már pofokodni kezdtek. A dulakodásból a fiu, ifj. Varga Ferenc került ki győztesen, mert a nála levő bunkós bottal atyját úgy fejbevágta, hogy menten meghalt.

Az apagyilkost a csendőrség vette a pártfogásába.

Egy ujság jubileumi ajánléka.

Az egész magyar zszurnalisztikát és az egész magyar közönséget nevezetes módon érdeklő jubileumot ül legközelebb a fővárosi sajtó egyik legtekintélyesebb és legnépszerűbb organuma. Áprilisban lesz ugyanis negyven éve, hogy fönnáll az Egyetértés, mely minden időben lelkes szószólója volt a nemzet igazainak és melynek az élén Pap Zoltán orsz. képviselő áll, mint főszerkesztő. A lap szépirodalmi főmunkatársa Eötvös Károly. Akik figyelemmel kísérték az Egyetértés-t azt tapasztalhatták,

hogy ez a briliánsan megszerkesztett fővárosi lap ujabban fokozottabb mértékben iparkodik kielégíteni olvasóközönségét, úgy hogy most minden rovata a lehető legmagasabb színvonalon áll. Gyors, megbízható és világos információk jellemzik az Egyetértés-t, mely azonban minden egyes közleményénél rendkívüli gondot helyez az élvezetes és tökéletes irodalmi formára is. A lefolyt politikai válság idején a legnagyobb magyar lapban, az Egyetértés-ben egymásután szólaltak meg — országos hírnevű politikai kapacitások. Április végén lesz negyven éve, hogy ez a kiváló hiriap fönnáll. Ez alkalomból föl hívjuk olvasóink figyelmét azokra a rendkívüli kedvezményekre, melyeket az Egyetértés előfizetőinek nyújt. Minden előfizető teljesen díjtalanul megkapja ugyanis havonként a Magyar Szalon-t, ezt az előkelő, képes havi folyóiratot, melyet Hevesi József és dr. Falk Zsigmond szerkesztenek. Egy-egy vaskos kötet a Magyar Szalon mindeu száma, úgy, — hogy tehát az Egyetértés előfizetői évenint 12 kötetet kapnak teljesen díjtalanul. A jubileum alkalmából teljesen ingyen kap továbbá az Egyetértés minden előfizetője egy-egy diszes és elegáns újságtartót, hogy kényelmesebben olvashassa a lapot.

A negyven éves jubileumot azzal ünnepli meg az Egyetértés, hogy május 1-én mintegy 250 oldal terjedelmű ünnepi számot ad ki mely Magyarország legillusztrisabb közéleti szereplőinek cikkein kívül, a legkiválóbb festőművészek illusztrációt és a legkitűnőbb belletristák szépirodalmi dolgozatait fogja tartalmazni. Egy ilyen 250 oldalas Egyetértés egész kis könyvtárral ér föl és ugyannyit jelent, mintha egy kisebb alakú lap 500—600 oldalt nyújtana. Mindezekben a kedvezményekben díjtalanul részesül az, aki az Egyetértésre egész évre 40 koronával, vagy negyedévre 10 koronával előfizet. A jubiláris számot ötven fillérnek levélbélyegeken való beküldése ellenében azoknak is megküldi a kiadóhivatal, (Budapest, IV., Vármege-utca 11 sz.) akiknek nem előfizetői a lapnak. De e tekintetben előjegyzések már csak néhány napig fogadhatók el.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtökön: Aranylakodalom.
Pénteken: New-York szépe, op.
Szombaton: Arany patkó.
Vasárnap d. u.: Aranylakodalom.
este: Tavasz, operette.
Hétfőn: Az emigrans, színmű (ujdonság.)

Takarodó.

A színiügyi bizottság alig indokolható módon betiltotta az „Arany patkó“ további előadásait és így ismét láthattuk a „Takarodót“, melyben társulatunk drámai személyzete olyan maradandó sikert ért el a bemutató alkalmával. Elég baj az, hogy az ilyen darabot csak hézagpótlóul hozzák színre, ha már a két bérletben eljátszották. A tegnapi estén a színház megtelt szépen és így remélhetőleg nem fog a Takarodó végkép lekerülni a műsorról, melyről még a színiügyi bizottság fennebb említett határozatánál is indokolatlanabb módon levették. A tegnapi előadás is meggyőzőtt bennünket arról, hogy olyan drámai társulatunk van, a mely messze felülmúlja a vidéki társulatok átlagos színvonalát. A közönség rokonszen-

vesen tüntetett tapsaival különösen a második felvonás befejező jelenete után Szabados Gizinek, Szilágyi Ivornak és Könyvesnek ismét és ismét meg kellett a függönyök előtt jelenni. A szereplők ugyanazok voltak, a kik a darab bemutatóján játszottak és ez alkalommal is kiváló tehetségük legjavát adták a legnagyobb buzgalommal párosulva.

Erdősi Örmestere a harmadik és negyedik felvonásban hatott legkövetlenebbül. Jók voltak Rátkai Sándor a darab kiváló rendezője és Kovács Andor. — Örömmel jegyezzük meg, hogy színészeink a természetességet minden színpadi fogás fölé helyezik és sehol sem áldozzák föl a külső hatásokért.

— **A hat éves csodatáncosnő Szabadkán.** Ritka látványosságban lesz része pénteken és szombaton a színházlátogató közönségnek. Az igazgatóságnak ugyanis sikerült vendégszereplésre megnyerni a fővárosban is nagy szenzációt okozott liliputi csodatáncosnőt, a hat éves Lakos Vilmát, aki bájos és frappans hatású Fedák utánezataival bámulatba ejtette országzerte mindazokat, kik láthatták. A kis táncművésznő először a mult szezonban szerepelt a Király-színházban a Toreador című operetében, amelyben bámulatos ügyességgel lejtette az ugynevezett Kóra táncot. Legutóbb Pécsen, Kecskeméten és Aradon mutatkozott be. Pécsen, ahol három fellépésre szerződött tizenötösor kellett fellépnie, mindannyiszor zsufolt nézőtér előtt. Legnagyobb hatású táncmutatványai az Arany virág cakewalk utánezata, a tűz tánc és a Bob tánc. Most külföldi köruttra indul és ezt megelőzőleg mutatkozik be a nagyobb vidéki színpadokon.

— **János vitéz,** a gyönyörű zenéjű operette összes hangjegyei zongorára 2 füzetben ára 6 korona, cimbalomra 3 korona. *János vitéz teljes szövege* 2 korona. — *Herceg Ferenc: A honszerző.* A modern irodalom legnépszerűbb szerzőjének e munkája, úgy mint minden eddigi műve, eseményekben gazdag és változatos, mely ajánlásra nem szorul. *Ára 4 korona.* Kaphatók Heimann Mór könyvkereskedésében. Vidékre bérmentve küldetik.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **A nagyságos ur.** Kovács Józsefné, egy ismert fogással élő csaló cigányasszony szerepelt ma ismét a törvényszék előtt, aki már több ízben volt hasonló váddal terhelve a vádlottak padján. A furfangos asszony legutóbb Temes Remetéről Gergely Lajos és János odavaló oláh földműveseket csalta Szabadkára, hogy itt 400 forint jó pénzért 4000 forint értékű felismerhetlenül hű utánezatot fognak kapni. Gergelyék el is jöttek és a kijelölt helyen Sztojko Józsefet mutatta be nekik Kovácsné, aki erre az alkalomra uri módra ki volt öltöztetve azzal, hogy a „nagyságos ur“ közvetíti a jó vásárt Sztojko, miután 200 frtot átvett, elment s alig hogy eltávozott, Sztojko Mihályné rontott be, azzal, hogy itt vannak a zsan-dárok és letartóztatták a nagyságos urat. Erre a társaság szétugrott. Gergelyék azonban nem hagyták annyiban a dolgot, hanem feljelentést tettek a rendőrségnél. A mai tárgyaláson csupán Gergely Lajos jelent meg a panaszosok közül, de oly zavarosan adta elő a kalandos eset körülményeit, hogy nem lehetett építeni vallomására és így a furfangos csalók ezuttal is meg-

menekedtek a büntetés elől, mert bizonyítékok hiányában a törvényszék felmentő ítéletet hozott.

A drótos tót kalandja. Mult év október 29-én a Tompa-utca sarkán Hamunuk Bálint drótos tót Bolvári György favágó, mert ez a sötétben azt hívén, hogy Bolvári egy kollégája, megszólította, a baltájával kétszer fejbe ütötte úgy, hogy eszméletlenül szállították a kórházba, ahol több mint két hónapig feküdt. A mai tárgyaláson a bíróság Bolvárit súlyos testi sértés büntetésében mondotta ki bűnösnek és hét havi börtönbüntetésre ítélte.

REGÉNY CSARNOK.

Sötét hatalmak.

9

— Hogy ezt az áldozatot százszoros kamatokkal fizettesse meg, mondá az ülnök keserűen és az izzadságot törölve homlokáról.

— Hiába nem segítik a csalót, szolt Sternfeldné éles hangon. E házasság közvetítésével gazdag emberré tettelek; a menyasszonyod hatvan ezer tallér hozományjal ajándékoz meg, a jövőd pedig biztosítva van. A pályádat folytathatod; magas állásokra vergődhetsz! Ezt ingyen nem csináltam. Szerencsére van fegyverem, amelylyel irányomban hálára kötelezhetlek.

— Térjünk a dologra, vágott közbe az ülnök, mennyit kér ezért a házasságközvetítésért?

— Nagyon sietsz, válaszolt gunyosan Sternfeldné, hallgass meg. Holnap egy váltóm jár le, amelyet minden körülmények között be kell váltanom, ha a hitelemet tönkre tenni nem akarom.

— Kérem, mondja meg a váltó összegét s vessünk véget ennek a kellemetlen helyzetnek.

— Tízezer tallerra van szükségem, szolt Sternfeldné.

Az ülnök felugrott.

— Soha sem fogom ezt a szemtelen kérelmet teljesíteni, hogy így feleségem vagyonának legyek a tolvaja.

— Frázisok, mosolygott kicsinylőleg Sternfeldné. Ha a lelkiismereted nem bántott, mikor a váltókon a nevedet hamisítottad, akkor a szegény nagynénikét ki is segítheted ezzel a kis összeggel, és megfogod rabolni feleséged vagyonát.

— De gondoljon az összeg nagyságára — lehetetlen.

— A vagyon hatod részének feláldozása, azt hiszem, kellemetlenebb dolog, mint a váltóhamisítás kellemetlenségeinek elviselése. Jogász vagy, tudnod kell, mi vár rád ezen esetben.

A mosolygó asszony hatékony kintőszerszöket használt. Az ülnök ellenállása meggyengült.

— A követelésem igazán kicsi, folytatta Sternfeldné, s most már sajnálom is, hogy nem követeltem többet.

Az ülnök tanácstalanul tekintett maga elé. Mi történhetett a lelkében? Az ajkait görcsösen szorította össze, az ujjait lázasan mélyesztette a károsszék szövetébe, kintott melléből nehéz sóhajok törtek elő.

Sternfeldné egykedvűen szemlélte unokaöccsének felindultságát.

— Megelégettem a kívényező szerepet; szólalt meg rövid hallgatás után; határozd el magadat, meg akarod-e adni ezt az összeget, vagy nem?

— Nem, válaszolt az ülnök összeszedve erejét.

Sternfeldné gunyosan tekintett áldozatára. Szép vonásai könyörtelenül hidegek voltak s csak rángatózó ajkai árulták el bensejének dühét.

Jól van, szólalt meg kimérten, akkor tehát az ügyész holnap megkapja a hamisított váltót, melyen mint elfogadó Meinert ülnök ur szerepel.

E szavak után dölyfösen fordult az ajtó felé és megindult. Az ülnök még sápadtabb lett; merev tekintettel nézte a kintzó demont, aki távozni készült a szobából. Hirtelen elhatározással sietett utána és állította meg.

— Mikor van szüksége a pénzre? kérdé elfojtott hangon.

Sternfeldné, mintha várt volna erre, minden meglepődés nélkül fordult öccséhez:

— Amint már mondtam, még ma szükségem van a pénzre.

— De ma még nincs, vágott közbe az ülnök. Hiszen tudja, hogy a vagyoni viszonyok rendezése időt kíván.

— Ez igaz, mosolygott Sternfeldné, minthogy azonban az ülnök ur mártól fogva gazdag ember, a váltóit készpénz gyanánt fogadják. Épen ezért megengedem majd magamnak és ma este fölkereslek. Várj a szobádban. Ne akarj kijátszani, a váltóra még ma okvetlenül szükségem van.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: A Z A L A P I T Ó K

Szerkesztőségi és kiadóhivatali

telefon szám: 62.

Megvételre

keresek

egy nagyobb kiterjedésű

szőlő-telepet

épülettel vagy anélkül, lehetőleg a városhoz közel, esetleg a szegedi uton.
Cim a kiadóhivatalban.

Üzlet megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy **SZABADKÁN, Deák-utca 1. szám** (volt báró Rudics-féle házban)

cipő-üzletet

nyitottam, hol is a legjobb hazai gyártmányu cipőket a legnagyobb választékban tartok raktáron.

Kérem új vállalatom szives támogatását

tisztelettel:

DEUTSCH ALBERT.

Nyomatott a kiadók Kladek és Hamburger könyvnyomdájában Szabadkán.

Szőlővessző!

A világhírű

DELAWARE

adja a legjobb bort.

Oltani, permetezni nem kell.

A filokszerának ellenáll!

Leírását ingyen küldöm meg bárki-nek. — Nagymennyiségű Delaware-vessző és

szőlőoltvány-eladás!

Cim:

Szijgyártó Nagy Mihály,

Felső-Segesd.

Lugasvesszők 20 drb, két óriással csak 10 korona.

Palicson

egy szép kényelmes villa eladó

Cim a kiadóhivatalban.

Lakást keresek

azonnali beköltözködéssre

1 szoba, konyha és kamrával

Cim a kiadóhivatalban.

Maculatura

papiros

kapható

lapunk kiadóhivatalában

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér. Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér

16 öl hasáb nyárfa a selyemgubó gyár közelében együttesen eladó. Öle 6 frt 50 kr. Cim a kiadóban.

Tüzmentes pénzszekrény, 2-ös számú, eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Lakás változás. Özv. Hamburger szülész nő lakását Petőfi-utca (csirke piac) idb Illés Antal ur házába helyezte át.

Jó vasalóné ajánkozik házhoz, házhoz kívül is elvállal kávéházit és vendéglőt. Baláné, Kossuth-u. Dominusz ház, házimesteri lakás.

Könyvelésben járjas egyén délutáni foglalkozást keres. — Ajánlatok „könyvelő” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők.

Ibolya Lakásomat változtattam, kérem, lehetséges volna-e a személyes megismerkedés mert a kívánság gyötör. Válaszát kérem diszkréció mellett B. L. jelige alatt a kiadóba küldeni.

Antikvárium. Könyv-, papír-, zeneműkereskedés és kölesönkönyvtár van Szabadkán a gymnasiummal szemben. Az Antikváriumba remek képes levelezőlapok darabja 1 kr. Kölesönkönyvtárának havi 30 kr a díja Cigaretta papír 100 drb-os dobozokban csak 9 kr., legfrömbb csak 11 kr. Használt könyveket zeneműveket vesz. Levélpapírok, emlékkönyvek, képek, könyvek, imakönyvek stb. Bámulatos olcsón lehet venni az Antikváriumban Szabadkán.

Hol lehet legolcsóbban vásárolni

kész férfi öltönyt,
gyermek ruhát,
női kabátot
és paletot

Földes Samu

Szabadka, Főter Vermes-palota.

Férfi öltöny ...	17 kor. feljebb
Ulster ...	22 " "
Felöltő ...	17 " "
Gyermek öltöny ...	5 " "
Gyermek felöltő ...	9 " "

Külön osztály női konfekciókban.

Női Jaquetok ...	11 kor. feljebb
Női Paletok ...	17 " "
Fiu és leánygallérok ...	5 " "

200 hektó

bácsalmási szőlőtelepemen termelt kitünő minőségű **vegyes faju 4-5 éves fehér asztali bor eladó.**

Martinovics Béla
Szabadka, Széchenyi-tér 101.